

Kopējās lauksaimniecības politikas
stratēģiskā plāna
2021.-2027.gadam

Sākotnējā novērtējuma
(*Ex-ante Evaluation*)

Darba uzdevums

Saturs

Saturs	1
1. Vispārīga informācija	2
2. Sākotnējā (<i>Ex ante</i>) novērtēšana un SIVN	5

1. Vispārīga informācija

Darba uzdevuma objekts ir Kopējās lauksaimniecības politikas Stratēģiskā plāna Latvijai (turpmāk – KLP SP 2021-2027) **Sākotnējais (Ex-ante) novērtējums** un **Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums (SIVN)**.

KLP novērtēšanai ir nozīmīga loma Eiropas savienības (ES) politikas attīstībā un ieviešanā. Arvien lielāka uzmanība ES līmenī tiek pievērsta piesaistīto finanšu resursu izmantošanas efektivitātei, lietderībai un atbilstībai. Pieaugot bažām par publisko resursu izmantošanu, novērtēšana ir viens no galvenajiem instrumentiem, kas nodrošina lēmumu pieņemšanu par efektīvu līdzekļu izlietojumu politikas īstenošanai, balstoties uz pierādījumu bāzi.

Sākotnējā novērtējuma galvenā loma ir nodrošināt KLP Stratēģiskā plāna 2021-2027 izstrādi, atbilstoši dalībvalsts vajadzībām, no vienas puses un ES noteiktajiem mērķiem, no otras puses.

Eiropas Komisijas (EK) regulējums paredz, ka novērtēšanas pasākumus veic funkcionāli neatkarīgi novērtētāji. Pēc definīcijas neatkarīgs novērtētājs ir tāds, kurš nav iesaistīts Programmas izstrādē, ieviešanā un finansēšanā. Ņemot vērā iepriekš minēto un saskaņā ar - Ministru kabineta 2014. gada 30. septembra noteikumu Nr. 599 „Noteikumi par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda, kā arī par valsts un Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku un zivsaimniecības attīstībai finansējuma administrēšanu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā” 19. punktu neatkarīga novērtētāja funkcijas ir deleģētas Agrosursu un ekonomikas institūtam (AREI). Darba vispusīgai un kvalitatīvai izpildei AREI piesaista ārējos ekspertus, kas sniedz savu ieguldījumu novērtēšanas procesā.

Sākotnējais novērtējums tiek īstenots kopā ar KLP SP pakāpenisku izstrādi, sniedzot vērtējumu par katru posmu: sākot ar pašreizējās situācijas stīpro, vājo pušu, iespēju un draudu (SVID) analīzi, izmantojot vajadzību novērtējumu, intervences stratēģijas izstrādi, mērķu un starpposmu noteikšanu, līdz intervences plānošanai un budžeta līdzekļu piešķiršanai.

Kā nosaka EK regulas, novērtētājam KLP SP izstrādē jāiesaistās jau no pašiem pirmsākumiem ciešā sadarbībā ar Vadošo iestādi – novērtējot SVID analīzi un vajadzību izvērtējumu, kā arī iesaistoties plānošanas dokumentu izstrādē.

Sākotnējā (Ex-ante) novērtēšanas procesa rezultāts ir Gala ziņojums, kurš atbilstoši normatīvajam regulējumam ir viena no KLP SP 2021-2027 sastāvdaļām to iesniedzot EK apstiprināšanai. Paralēli Sākotnējā (Ex-ante) novērtējuma ziņojuma izstrādei novērtētājs sagatavo SIVN ziņojumu, kas tiek iekļauts Sākotnējā (Ex-ante) ziņojumā un ir tā sastāvdaļa.

1.1. Situācijas raksturojums

Komisijas priekšlikumā par daudzgadu finanšu shēmu (DFS) 2021.–2027. gadam (DFS priekšlikums) ir noteikta KLP budžeta struktūra un galvenie virzieni. Arī turpmāk ierosināts strukturēt KLP divos pīlāros, kā tas ir pašlaik, – I pīlārā iekļaut ikgadējos vispārēji

piemērojamos pasākumus, ko papildina II pīlārā iekļautie pasākumi, kuri atspoguļo valstu un reģionu specifiku un ir iekļauti saskaņā ar daudzgadu plānošanas pieeju.

KLP pīlāri tiek realizēti ar Eiropas Lauksaimniecības fonda Lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) ieguldījumiem.

ELGF un ELFLA atbalstu sniedz, lai lauksaimniecība, nodrošinājums ar pārtiku un lauku apvidi attīstītos ilgtspējīgākā veidā, un šis atbalsts palīdz sasniegt šādus vispārīgos mērķus:

(a) attīstīt gudru, izturētspējīgu un daudzveidīgu lauksaimniecību, kas garantē uzturdrošību;

(b) balstīt vidprūpi un klimata darbus un veicināt Savienības vides un klimata mērķu sasniegšanu;

(c) stiprināt sociālekonomisko vidi lauku apvidos.

Šos mērķus papildina horizontālais mērķis – modernizēt nozari, veicinot un daloties ar zināšanām, inovācijām un digitalizāciju lauksaimniecībā un lauku apvidos un veicinot to ieviešanu.

Specifiskie mērķi

1. Vispārīgo mērķu sasniegšanai tiek izvirzīti šādi specifiskie mērķi :

(a) lai stiprinātu uzturdrošību, atbalstīt lauku saimniecību ienākumu pietiekamību un saimniecību izturētspēju visā Savienībā;

(b) pastiprināt orientēšanos uz tirgu un vairo konkurētspēju, tostarp ar lielāku uzsvāri uz pētniecību, tehnoloģijām un digitalizāciju;

(c) uzlabot lauksaimnieku stāvokli pievienotās vērtības veidošanas ķēdē;

(d) dot ieguldījumu klimata pārmaiņu mazināšanā, pielāgoties tām un attīstīt ilgtspējīgu enerģētiku;

(e) veicināt ilgtspējīgu attīstību un dabas resursu – ūdens, augsnes un gaisa – efektīvu pārvaldīšanu;

(f) palīdzēt aizsargāt bioloģisko daudzveidību, stiprināt ekosistēmu pakalpojumus un saglabāt biotopus un ainavas;

(g) piesaistīt gados jaunus lauksaimniekus un veicināt darījumdarbību lauku apvidos;

(h) veicināt nodarbinātību, izaugsmi, sociālo iekļautību un vietējo attīstību lauku apvidos, tostarp veicināt bioekonomiku un ilgtspējīgu mežsaimniecību;

(i) uzlabot ES lauksaimniecības spēju reaģēt uz sabiedrības prasībām pārtikas un veselības jomā, tostarp uz prasībām par nekaitīgu, uzturvielām bagātu un ilgtspējīgi ražotu ēdienu, par pārtikas atkritumiem un par dzīvnieku labturību;

(j) zināšanu, inovāciju un digitalizācijas veicināšana lauksaimniecībā un lauku apvidos.

2. Konkrēto mērķu īstenošanā dalībvalstis nodrošina KLP atbalsta vienkāršošanu un veikuma sasniegšanu.

Vadošā iestāde KLP SP 2021-2027 īstenošanai ir LR Zemkopības ministrija.

1.2. Iepriekšējo periodu pieredze

1.2.1. SAPARD (2000 – 2006)

Latvijai kā ES kandidātvalstij, sākot ar 2000. gadu bija pieejams strukturāls finansiālais atbalsts lauksaimniecības un lauku attīstībai SAPARD (angl. - Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development) ietvaros.

Detalizēta informācija par SAPARD programmas ieviešanu un novērtēšanu atrodama saitē: <http://www.zm.gov.lv/?sadala=339>

1.2.2. Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonds (2004-2006)

Laika posmā no 2004. līdz 2006. gadam Latvijā tika īstenotas Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) aktivitātes. Fonda īstenošana notika divās daļās:

- a) virzības daļa
- b) garantijas daļa

Detalizēta informācija par ELVGF ieviešanu un novērtēšanu atrodama saitē: <http://www.zm.gov.lv/?sadala=1834>

1.2.3. Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (2007-2013)

Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr.1698/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) 11.pantā noteikto Zemkopības ministrija (ZM) izstrādājusi vidēja termiņa politikas plānošanas dokumentu „Latvijas lauku attīstības valsts stratēģijas plāns 2007. – 2013.gadam”, kuru 2006.gada 10.oktobrī apstiprināja Ministru kabinetā.

Atbilstoši regulas nosacījumiem Latvija izstrādā vienu Lauku attīstības programmu (LAP 2007-2013), kas nosedz visu Latvijas ģeogrāfisko teritoriju.

Detalizēta informācija par ELFLA ieviešanu un novērtēšanu atrodama saitē: <http://www.zm.gov.lv/?sadala=1833>

1.2.4. Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (2014-2020)

Saskaņā ar Padomes Regulas (ES) Nr.1305/2013 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 6. pantā noteikto Zemkopības ministrija izstrādāja vidēja termiņa plānošanas dokumentu „Latvijas Lauku attīstības programma 2014. – 2020. gadam”, kuru 2015. gada 13. februārī apstiprināja EK.

Detalizēta informācija par ELFLA 2014 – 2020 ieviešanu un novērtēšanu atrodama saitē:

<https://www.zm.gov.lv/lauku-attistiba/statiskas-lapas/2014-2020-gada-planosanas-periods>

1.2.5. KLP Tiešie maksājumi (2014 – 2020)

Saskaņā ar Padomes Regulu (ES) Nr. 1307/2013, ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009

Detalizēta informācija par tiešajiem maksājumiem 2014 – 2020 pieejama saitē:

<https://www.zm.gov.lv/zemkopibas-ministrija/statiskas-lapas/tiesie-maksajumi-no-2015-gada>

2. Sākotnējā (*Ex ante*) novērtēšana un SIVN

2.1. Normatīvais ietvars un citi dokumenti kas jāņem vērā veicot Sākotnējo (*Ex-ante*) novērtējumu un Stratēģisko ietekmes uz vidi izvērtējumu (SIVN):

2.1.1. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas projekta Nr.COM (2018) 392 ar ko izveido noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku (KLP stratēģiskie plāni) un kurus finansē no Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), un ar ko atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1305/2013 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1307/2013

103. Panta 1. Punktu „Iepriekš 95. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētā KLP stratēģiskā plāna I pielikumā ietver 125. pantā minētā *ex ante* novērtējuma galveno rezultātu kopsavilkumu un stratēģisko vides novērtējumu (SVN), kā minētas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2001/42/EK 39 , un to, kā tie tikuši ņemti vērā, vai pamatojumu, kāpēc tie nav tikuši ņemti vērā, un saiti uz pilnīgu *ex ante* novērtējuma ziņojumu un stratēģiskā vides novērtējuma ziņojumu.”

115.pantu:

„1. Dalībvalstis kopīgi ar Eiropas Komisiju izveido tādu veikuma satvaru, kas KLP stratēģiskā plāna īstenošanas laikā ļauj sniegt ziņojumus par minētā plāna veikumu, kā arī to uzraudzīt un izvērtēt.

2. Veikuma satvars ietver šādus elementus:

- (a) tos kopējos konteksta, rezultātu, iznākuma un ietekmes rādītājus, kas minēti 7. pantā, un kurus kā pamatu izmantos uzraudzībā, izvērtēšanā un gada veikuma ziņojumu sagatavošanā;
- (b) mērķrādītāji un starpposma mērķrādītāji, kuri noteikti attiecīgajam konkrētajam mērķim, kas atbilst rezultātu rādītājiem;
- (c) datu vākšana, glabāšana un pārsūtīšana;
- (d) regulāra ziņošana par veikumu, kā arī uzraudzības un novērtēšanas aktivitātes;
- (e) atlīdzības mehānismi, ja veikuma rādītāji ir augsti, un risinājumu mehānismi, ja veikuma rādītāji ir zemi;

(f) Ex ante, starpposma un Ex post izvērtēšana un visas citas izvērtēšanas aktivitātes, kas saistītas ar KLP stratēģisko plānu.”

125.panta 1. punktu: „Dalībvalstis veic Ex ante izvērtēšanu, lai uzlabotu savu KLP stratēģisko plānu koncepcijas kvalitāti.”

125.panta 2. punktu: „Ex ante izvērtēšanu veic tās iestādes pārziņā, kura ir atbildīga par KLP stratēģiskā plāna sagatavošanu.”

125.panta 3 punktu: „Ex ante izvērtēšanā pārbauda:

- (a) KLP stratēģiskā plāna ieguldījumu KLP konkrēto mērķu sasniegšanā, ņemot vērā valsts un reģionālās vajadzības un attīstības potenciālu, kā arī pieredzi, kas KLP īstenošanā gūta iepriekšējos plānošanas periodos;
- (b) ierosinātā KLP stratēģiskā plāna iekšējo saskaņotību un tā saistību ar citiem attiecīgajiem instrumentiem;
- (c) budžeta līdzekļu piešķiruma saskaņotību ar KLP stratēģiskā plāna konkrētajiem mērķiem;
- (d) to, kā paredzamā izlaide veicinās rezultātu sasniegšanu;
- (e) to, vai rezultātu un starpposma mērķu kvantitatīvās vērtības ir atbilstošas un reālas, ņemot vērā plānoto atbalstu no ELGF un ELFLA;
- (j) attiecīgā gadījumā pamatojumu ELFLA finansēto finanšu instrumentu izmantojumam.

125.panta 4 punktu: „Ex ante izvērtējumā, ņemot vērā klimata pārmaiņu mazināšanas vajadzības, var iekļaut prasības, kas stratēģiskajam vides novērtējumam noteiktas Direktīvā 2001/42/EK.

- 2.1.2. Novērtēšana jāveic ievērojot Eiropas lauku attīstības novērtēšanas palīdzības dienesta (ELANPD) sagatavotos atbalsta dokumentus *Ex ante* izvērtēšanai¹;
- 2.1.3. Direktīva 2001/42/EC par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu;
- 2.1.4. 2004. gada 23. marta MK noteikumi Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”;
- 2.1.5. Novērtēšanas procesam aktuāli ZM, Lauku atbalsta dienesta, Lauksaimniecības datu centra, Centrālās statistikas pārvaldes u.c. institūciju rīcībā esoši dati, situācijas pētījumi, analītiski materiāli lauksaimniecības un lauku attīstības nozarē.

2.2. Specifiskie Sākotnējās (Ex-ante) novērtēšanas un SIVN uzdevumi un novērtēšanas saturs

2.2.1 Sākotnējās (Ex-ante) novērtēšanas un SIVN ietvaros veicamie uzdevumi

¹ https://enrd.ec.europa.eu/evaluation/appraisal-assessment-needs-including-swot_en;
https://enrd.ec.europa.eu/evaluation/appraisal-intervention-strategy-targets-and-milestones_en

KLP SP 2021.-2027. gadam Sākotnējais (Ex ante) novērtējums un SIVN veicams saskaņā ar ES un nacionālajām prasībām, vadlīnijām un kritērijiem.

Sākotnējā (Ex ante) novērtējuma un SIVN īstenošanas gaitā var tikt izvirzīti papildus darba uzdevumi, īpaši saistībā ar iespējamām izmaiņām EK īstenošanas aktu un Vadlīniju dokumentu projektos, kuri vēl tiks apstiprināti.

Sākotnējā (Ex ante) novērtējumā pārbauda:

- 1) KLP stratēģiskā plāna ieguldījumu KLP specifisko mērķu sasniegšanā, ņemot vērā vajadzības un attīstības potenciālu, kā arī gūto pieredzi KLP īstenošanā iepriekšējos plānošanas periodos;
- 2) KLP stratēģiskā plāna projekta sadaļu saskaņotību;
- 3) paredzētā finansējuma ieguldījumu KLP SP īpašo mērķu un rezultātu sasniegšanā;
- 4) vai plānoto rezultātu kvantitatīvās mērķvērtības ir reālas,
- 5) nepieciešamības gadījumā, ELFLA finansēto finanšu instrumentu izmantošanas pamatojumu.

Pakalpojuma sniedzējs nodrošina novērtēšanas ekspertu dalību Latvijas KLP SP 2021-2027 izstrādes, publicitātes pasākumos, kā arī sagatavo informāciju un informē sadarbības partnerus pēc Pasūtītāja norādēm.

Sākotnējās (Ex-ante) novērtēšanas procesu atbilstoši EK atbalsta dokumentiem iedala trīs posmos, kuros katrai no iesaistītajām pusēm ir savs uzdevums: 1)pašreizējās situācijas apraksts, SVID analīze, vajadzību novērtējums 2) Stratēģiskā plāna intervences loģika; 3) Stratēģiskā plāna gala varianta izstrāde.

2.1.1.1.Posms 1: Situācijas apraksta, SVID analīzes un vajadzību novērtējums

○ **Vadošā iestāde (VI)**

Sagatavo pašreizējās situācijas aprakstu, SVID analīzi un vajadzību novērtējumu

○ **Novērtētājs**

Novērtētājs sniedz vērtējumu par situācijas apraksta, SVID un vajadzību novērtējumu. Ņemot vērā sākotnējās vērtības (baseline values of context) un ietekmes (impact) rādītājus novērtē SVID analīzes un vajadzību saskaņotību un atbilstību, kas jārisina ar KLP SP starpniecību. Sniedz atbildes uz ELANPD sagatavotajā atbalsta rīkā, lai atbalstītu vajadzību, tostarp SVID, novērtējuma izvērtēšanu (ES vadlīnijas) ietvertajiem ieteiktajiem jautājumiem (guiding questions GQ) Konstatētajām nepilnībām jābūt izceltām. Jāsniiedz priekšlikumi analīzes un apraksta uzlabošanai.

○ **Vadošā iestāde (VI)**

Pēc priekšlikumu saņemšanas un to izvērtēšanas, nepieciešamības gadījumā veic KLP SP situācijas apraksta, SVID un vajadzību novērtējuma korigēšanu saskaņā ar izteiktajiem priekšlikumiem

2.1.1.2. Posms 2: Stratēģiskā plāna intervences loģika ietverot tādas jautājumus kā intervences stratēģiju, intervenču aprakstu, mērķus un finanšu plānu

○ **Vadošā iestāde (VI)**

Sagatavo intervences loģikas matricu, nosakot mērķus, intervences un darbības iekļaušanai KLP SP 2021-2027. Vienlaicīgi VI nosaka nepieciešamos finanšu resursus, plānotos sasniedzamos iznākuma (output) rādītāju vērtības, vispārīgos KLP SP un konkrētos mērķus un sasniedzamo rezultātu (result) rādītāju vērtības.

○ **Novērtētājs**

Novērtē intervences loģikas atbilstību izvirzītajiem mērķiem un definētajām vajadzībām, ņemot vērā paredzētos resursus. Sniedz atbildes uz ELANPD sagatavotā dokumenta, lai atbalstītu intervences stratēģijas, mērķu un sasniedzamo rezultātu izvērtēšanu (ES Vadlīnijas), ietvertajiem ieteiktajiem jautājumiem (guiding questions GQ).

○ **SIVN eksperti**

Sniedz savu vērtējumu par iespējamo KLP SP mērķu, prioritāšu, intervenču un aktivitāšu ietekmi uz vidi un, ja iespējams, visas programmas kumulatīvo ietekmi uz to. Ja vides eksperti konstatē nevēlamu ietekmi uz vidi, tiem ir jāpiedāvā alternatīvi scenāriji saistīto pasākumu īstenošanā. Ekspertiem jāsniedz priekšlikumi par novērtēšanas kritērijiem un rādītājiem, kas saistīti ar vides jautājumiem.

Tiek organizēta publiskā apspriešana.

○ **Vadošā iestāde (VI)**

Pēc priekšlikumu saņemšanas un to izvērtēšanas nepieciešamības gadījumā veic KLP SP korigēšanu saskaņā ar izteiktajām rekomendācijām

2.1.1.3. Posms 3: Stratēģiskā plāna gala varianta izstrāde ņemot vērā Ex-ante novērtēšanas rezultātus un rekomendācijas.

○ **Vadošā iestāde (VI)**

Izstrādā KLP SP gala versiju ņemot vērā visu pieejamo informāciju.

○ **Novērtētājs**

Sniedz gala vērtējumu par visa KLP SP sadaļām, kā noteikts regulas projektā COM (2018) 392 un sagatavo Sākotnējā (Ex-ante) novērtējuma Gala ziņojumu, ietverot SIVN rezultātus.

○ **SIVN eksperti**

Šajā posmā novērtē KLP SP īstenošanas ietekmi uz vidi, ņemot vērā iespējamās vides ietekmes īstenošanas gaitā, ņemot vērā vides un klimata izmaiņu riskus, ierobežojumus un iespējas, un atbilstību ES likumdošanai par vides un klimata izmaiņām. Novērtē ietekmi uz vidi, tostarp ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, floru, faunu, augsni, ūdeni, gaisu, klimatiskos faktorus, ietekmi uz iedzīvotājiem, to veselību, materiālajām vērtībām, uz kultūras mantojumu (ietverot arhitektūras un arheoloģisko mantojumu), ainavu un šo faktoru savstarpējās sakarības. Visiem ieteikumiem un uzlabojumiem jābūt atspoguļotiem SIVN ziņojumā, iekļaujot arī konsultāciju rezultātus. Ziņojumā jābūt norādēm par KLP SP vides monitoringa pasākumiem.

○ **Vadošā iestāde (VI)**

Sagatavo KLP SP gala versiju, pēc iespējas, ņemot vērā rekomendācijas.

Sagatavoto KLP SP 2021-2027 ar pielikumiem, tai skaitā Sākotnējo (Ex-ante) novērtējuma ziņojumu, kurā iestrādāts SIVN ziņojums un iesniedz apstiprināšanai EK.

2.1.2. Novērtēšanas eksperti

Sākotnējā (Ex-ante) novērtēšana un SIVN tiek īstenota AREI Lauku attīstības novērtēšanas daļas vadībā, novērtēšanas procesā iesaistot pastāvīgos daļas ekspertus un piesaistot ārējos ekspertus pēc vajadzības, lai nodrošinātu novērtēšanas izpildi Darba uzdevumā noteiktajā apjomā, termiņos un pasūtītājam pieņemamā kvalitātē, ko apliecina darba izpildes Pieņemšanas – Nodošanas akti.

Novērtētājs informē Pasūtītāju par pakalpojuma ietvaros piesaistīto ekspertu kvalifikācijas atbilstību prasībām, pārstāvēto jomu un to plānoto un paveikto ieguldījumu Darba uzdevuma izpildē.

2.1.2.1. Vadošais eksperts

Novērtētājs nodrošina atbilstošas kvalifikācijas un kompetences Vadošā eksperta piesaisti – augstākā izglītība vismaz maģistra līmenī, pieredze novērtēšanas pasākumu/projektu vadībā, ir zināšanas par novērtēšanas metodēm, ES atbalsta pasākumiem un to ieviešanu Latvijā lauksaimniecībā un lauku attīstībā, labas angļu un latviešu valodas prasmes. Vadošai ekspertam koordinē novērtēšanas ekspertu darbību.

2.1.2.2. Novērtēšanas eksperti

Novērtētājs nodrošina vismaz viena atbilstošas kvalifikācijas un kompetences – augstākā izglītība vismaz maģistra līmenī, vismaz 5 gadu darba pieredze konkrētajā jomā, labas latviešu valodas prasmes un angļu valodas zināšanas uzdevuma izpildei nepieciešamā līmenī – daļēja vai pilna laika eksperta piesaistīšanu katrā no sekojošām jomām Līgumā noteiktā finansējuma ietvaros:

- Bioekonomika un tirgspēja
- Mežsaimniecības nozare
- Vide un klimats
- Izglītība un zinātne, inovācijas

- Lauku teritoriju sociālekonomiskā attīstība
- Pārtikas kvalitāte un veselība
- Vides eksperts ar pieredzi SIVN izstrādē, kurš nodrošina SIVN izstrādes koordināciju atbilstoši Latvijas Republikas un Eiropas Komisijas noteiktajām prasībām.

2.1.3. Novērtēšanas laikā izmantojamās metodes

Novērtētājam jāizmanto labi zināmas, reprezentatīvas un uz „labu praksi” balstītas novērtēšanas metodes, ieteicams izmantot tos datus, kas jau ir pieejami. Izvēlētās metodes ir jāaskaņo ar Vadošu iestādi. Pielietotās metodes jāapraksta Sākotnējā (Ex-ante) novērtēšanas Gala ziņojumā.

KLP SP 2021-2027 Ex ante novērtēšanā var tikt izmantotas kvalitatīvās un kvantitatīvās vērtēšanas metodes:

- Kvantitatīvā vērtēšanas procesā pielietojamās metodes - pieejamās statistiskās informācijas strukturēšana, eksperta pieņēmumi, izlases kopas veidošana, salīdzināšanas, analīzes un sintēzes, u.c;
- Kvalitatīvā vērtēšanas procesā - pieejamās informācijas/materiālu apkopošana, strukturēšana, analīze un informācijas sintēze, aptauju veikšana u.c.

2.1.4. Laika grafiks un interaktīvās procedūras

Pasākums	Termiņš
Pakalpojuma uzsākšana	31.03. 2020 (iespējams tiks precizēts atkarībā no laika, kad Pasūtītājs iesniedz SVID un vajadzību novērtējumu Novērtētājam)
Vadošās iestādes Komiteju informē par progresu novērtēšanas aktivitātēs, plānoto novērtēšanas laika grafiku, izvēlētajām metodēm, piesaistītajiem ekspertiem	
<ul style="list-style-type: none"> • Progresu ziņojums 1 • Ziņojuma izskatīšana Vadošās iestādes Komitejā 	15. 06. 2020. (iespējams tiks precizēts atkarībā no laika, kad Pasūtītājs iesniedz SVID un vajadzību novērtējumu Novērtētājam)

Ziņojuma izskatīšana	30 dienas no Progresā ziņojuma saņemšanas.
Progresā ziņojums 2	05. 10. 2020. (iespējams tiks precizēts atkarībā no laika, kad Pasūtītājs iesniedz intervences stratēģiju, mērķus rādītājus)
SIVN Publiskā apspriešana	30 dienas
Ziņojuma izskatīšana Vadošās iestādes Komitejā	30 dienas no Progresā ziņojuma 2 saņemšanas
Gala ziņojuma projekts	01.12.2020 (iespējams tiks precizēts atkarībā no laika, kad Ziņojums izskatīts Vadošās iestādes komitejā)
Ziņojuma izskatīšana Vadošās iestādes Komitejā	
Gala ziņojums.	Indikatīvi 2020. gada decembris
Sākotnējās (Ex-ante) novērtēšana tiek īstenota līdz saņemts akcepts no EK par KLP SP 2021-2027 apstiprināšanu noslēgtā līguma budžeta ietvaros.	

2.1.5. Ziņojumi

Sākotnējā (Ex-ante) novērtēšanas procesa rezultāts ir Gala ziņojums, kurš atbilstoši normatīvajam regulējumam ir viena no KLP SP 2021-2027 sastāvdaļām to iesniedzot EK apstiprināšanai. Paralēli Sākotnējā (Ex-ante) novērtējuma ziņojuma izstrādei novērtētājs sagatavo SIVN ziņojumu, kas tiek iekļauts Sākotnējā (Ex-ante) ziņojumā un ir tā sastāvdaļa.

Līguma izpildes laikā Pakalpojuma sniedzējam ir jā sagatavo un Pasūtītājam jā iesniedz sekojoši ziņojumi, kuros iekļautais informācijas apjoms raksturo Darba plāna īstenošanu:

- Progresā ziņojums 1 – iekļauj 2.1.5.1. punkta I nodaļā un II nodaļas 1. punktā minētos novērtēšanas rezultātus, ietverot iespēju robežās sniegtās atbildes uz virzošajiem jautājumiem, to pēc iespējas strukturējot atbilstoši Gala ziņojuma saturam, iekļauj informāciju par piesaistītajiem ekspertiem pakalpojuma izpildē, plānotajām metodēm un provizorisko laika grafiku;
- Progresā ziņojums 2 – iekļauj 2.1.5.1. punkta II nodaļas 2. 1. Līdz 2.4. punktā minētos novērtēšanas rezultātus, ietverot iespēju robežās sniegtās atbildes uz

novērtēšanas jautājumiem, to pēc iespējas strukturējot atbilstoši Gala ziņojuma saturam;

- Gala ziņojuma projekts – iekļauj 2.1.5.1. punktā minētos novērtēšanas rezultātus, ietverot sniegtās atbildes uz ieteiktajiem jautājumiem ELANPD atbalsta rīkos (ES Vadlīnijās);
- Gala ziņojums.

2.1.5.1. Sākotnējā (*Ex-ante*) novērtējuma Gala ziņojuma saturs:

Kopsavilkums angļu valodā

Kopsavilkums latviešu valodā

Satura rādītājs

I nodaļa: Ievads

1. Ex-ante novērtējuma uzdevumi un mērķi;
2. Darbību apraksts Ex-ante izvērtējuma procesā un novērtēšanas ekspertu sadarbība ar Vadošo iestādi;

II nodaļa: Ex-ante novērtēšanas ziņojums;

1. Konteksta un vajadzību novērtējums;
 - 1.1. Situācijas analīzes novērtējums (iekļaujot iegūtās atziņas no iepriekšējā programmēšanas perioda);
 - 1.2. SVID un Vajadzību analīzes novērtējums;
 - 1.3. Rekomendācijas SVID un Vajadzību analīzei;
2. Intervences stratēģijas, mērķu un atskaites punktu novērtējums
 - 2.1. Intervences stratēģijas vizualizēšana
 - 2.2. Sasaiste starp vajadzībām, mērķiem un intervencēm
 - 2.3. Sasaiste starp ieguldījumiem, rezultātiem, ietekmi un to ieguldījumu mērķu sasniegšanā
 - 2.4. Sinerģija starp specifiskajiem mērķiem un intervencēm
 - 2.5. KLP SP iekšējā saskaņotība un saistība ar citiem attiecīgajiem atbalsta instrumentiem
 - 2.6. Ieteikumi, ieskaitot turpmāku rīcību un atgriezenisko saiti
3. Plānotās uzraudzības, datu vākšanas un KLP stratēģiskā plāna īstenošanas kārtības novērtējums

Citu KLP stratēģiskā plāna aspektu novērtējums

2.1.5.2. Gala ziņojumu iesniegšana un apstiprināšana

Pakalpojuma rezultātā tiek sagatavots un iesniegts Pasūtītājam (Līgumā norādītajai kontaktpersonai) Sākotnējā (Ex-ante) novērtējuma Gala ziņojums. Gala ziņojums ietver informāciju par SIVN rezultātiem.

Ziņojumi ir jāiesniedz šādā kārtībā:

Progresā ziņojumi un Gala ziņojuma projekts jāiesniedz Zemkopības ministrijā A4 papīra formātā vienā eksemplārā latviešu valodā, kā arī elektroniskā formā –latviešu valodā :

- Progresā ziņojums 1 līdz 15.06.2020.
- Progresā ziņojums 2 līdz 05.10.2020.
- Gala ziņojuma projekts līdz decembris 2020.

Gala ziņojums jāiesniedz Zemkopības ministrijā (Līgumā norādītajai kontaktpersonai) 1 eksemplārā A4 papīra formā latviešu valodā, kā arī viens eksemplārs ierakstīts elektroniskā formā – zibatmiņā, līdz 2020. gada _____. Eksemplārs papīra formā jāiesniedz caurauklots: aizmugures daļā caurauklojot norādīt lapaspušu skaitu, parakstīt, apzīmogot, priekšējā daļā norādīt iesniegšanas datumu, parakstīt, apzīmogot.